

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joi și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Din cauza sfintei sărbători „Botezul Domnului” numărul procsim va apăre Marți în 10 Ianuarie v.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful Român”

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1889, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se pōtă ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșese cu ultima Decembrie 1888, să-și înnoiască abonamentul, pentru-că altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foiei*).

P. T. domni abonați, cari nici până ia ai 3-lea Nr. nu-și vor înnoi abonamentul, espedarea foiei li se va sista.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr. 6344 Scol.

Notă oficială.

Inaltul ministeriu reg. ung de culte și instrucțiune prin rescriptul seu din 29 Novembre a. c. Nr. 37415 notifică, că pe învățatoriul rom. cat. Horváth István dela pusta Tarja, judecat la închisore de 6 luni pentru crimă, l'a eschis dela cariera învățatoră; ceea ce se aduce la cunoștință organelor noastre scolare.

Sibiu, din ședința senatului scolaru, ținută la 15 Decembrie, 1888.

Consistoriul archidieceșan.

Sibiu, 4 Ianuarie.

În primul număr, cu care diariul nostru a intrat în anul al 37 al vieții sale, încât ne-a fost posibil, ne-am marcat linia de conduită, arătând ca-

lea, ce voim să urmăim pe viitoriu, și pe terenul de activitate, pe care mai cu sēmă ne vom mișca.

Cu devisa pe stindardul nostru de a da poporului român cunoștințe potrivite impregiurărilor, cunoștințe, cu cari mai ușor și pōte ușura sōrtea, vom urma în cele viitoare direcțiunea indigitată, și în prima linie vom avé în vedere binele bisericeii, pășind cu moderațiunea și tactul, care ne a condus până acuma în intréga noastră lucrare, avēnd în vedere impregiurările, între cari trăsese poporul nostru.

Și am greși tare, dacă nu am avé în vedere impregiurările, între cari trăim, căci în critica situațiunea actuală, un pas pripit, un pas neprecugetat, un pas forțat, ușor ne pōte duce la contrariul, dela cea-ce am intenționat.

Void să băgăm viață în instituțiunile noastre bisericesci, în prima linie trebuie să ne întrebăm, cari sunt organele din parochie, căci ele sunt osia în jurul căreia se învērte rōta organismului nostru bisericesc, care este gradul de cultură al poporului nostru, care este starea lui finanțiară, căci noi pas de pas trebuie să facem apel la punga credincioșilor nostri.

În fine nu ne este ertat să perdem din vedere lumea, care ne incungiuură, nu ne este ertat să perdem din vedere factorii, cari pas de pas ne stau în cale, și ne impedează mersul regulat al afacerilor noastre, și acești factori sunt de multe ori așa de puternici, încât spre a ne conserva poporul, trebuie să facem concesii în detrimentul progresului.

În sensul legii fundamentale a bisericeii noastre, organul principal din parochie este comitetul parochial. În mâna acestui organ este pusă așa dară sōrtea bisericeii noastre, căci el e chemat să esecute concluziunile sinodului parochial, luate la propunerile făcute tot de el. În faptă însă în intréga metropolia noastră, cu puține escepțiuni, factorul principal este preotul și învățatoriul, ca unicii omeni, crescuți la institutele noastre teologice-pedagogice, ca unicii, cari sunt familiarizați cu constituțiunea noastră bisericescă, și dicem, ca apostoli, crescuți la sinul bisericeii, și trimiși să dea viață instituțiunilor noastre bisericesci, și să le desvōlte în direcțiunea creștină, pe care cu tōtă puterea o apără organele superioare de influințele stricăciōse, cu care concurg toți aceia, cari nu voesc binele bisericeii.

Preotul și învățatoriul este deci până acuma sufletul în parochie, ei sunt *spiritus rector* al tuturor afacerilor, și rolul comitetului parochial și în cele din urmă cel al sinodului parochial este: să

sinodului cu toți episcopii din Austria, care sinod să hotărească obiectele pentru un congres național, carele apoi s'ar și ținea pe basa privilegiilor nației sērbesci și s'ar chema și cați-va deputați din eparchiile Ardealului, Bucovinei și Dalmației. După-ce s'a procsit conceptul întreg, carele încă și alte puncte afară de cele pomenite cuprindea în sine, care eu aci le trec cu vederea, căci au fost mai puțin însemnate, — episcopul Bucovinei, Eugenie, numai decât s'a declarat a nu se putea mulțami nici cu centralizarea, nici cu sinodul din Carloviț, căci clerul și poporul eparchiei sale doresce o constituire a eparchiei lor după canoane și cu privire la impregiurările locale de acolo, precum și recăștigarea averei și a administrației ei în mâna sa dela guvern.

Tot în înțelesul acesta s'a descoperit și baronul Petrino, ca eparchiot al dieceșei Bucovine, făcând și nisce înfruntări asupra politiceii, ce au observat Carlovițul până acum, și dicēnd, că Bucovineii n'au încredere în sinodul Carlovițului, căci acest sinod, deși a dat lor până acum numai un episcop sērb, totuși eparchia lor este așa săturată cu acest un episcop sērb, încât nu mai dorosce, ca să mai aibă mai mult vre-un episcop dela dișul sinod, pentru-că episcopul acesta sērb a predat bunurile și averile bisericesci bucovinene guvernului civil în administrație. El, baronul Petrino, mai adause,

dea formă constituțională lucrărilor inițiate și conduse de preot și de învățatoriul.

Acēsta este convingerea noastră, basată pe esperința de mai mulți ani, basată pe cunoșcerea lucrărilor. Și adaugem îndată: suntem fericiți, putēnd constata, că bine este așa, deōre-ce, precum în trecut, așa de present, și pōte încă și în viitoriu, preotul și învățatoriul sunt și rămân adevărații apostoli ai culturai și ai desvōltării noastre naționale bisericesci.

Și cu acēsta și vor trage bine sēma toți, cați au la inimă fericirea poporului nostru, și nu vor mai arunca cuvinte nesocotite chiar și în adunări bisericesci, că preoțiimea stă în calea desvōltării noastre culturale.

În cele următoare vom esamina situațiunea preotului și a învățatoriului din tōte punctele de vedere, ca să vedem încât le-am asigurat existența, ca să și pōtă continua solia apostolică, apoi vom trece la alți factori, cu cari trebuie să ne facem socotăla.

Revista politică.

Împotrivirea dietei ungare contra proiectului militar se presentă cu mai mare forță și îndărătnicie, decât după-cum se credea la începutul desbaterilor.

Abstrăgēnd dela conclusele aspre, cari s'au luat de ambele partide opoziționale, rezistența, ce o află proiectul și în sinul partidului liberal, nu s'a putut îndelătura nici până ađi.

Ce-i drept, în conferința partidului s'a luat hotărîrea, ca proiectul regimului să se primescă de obiect la desbaterea specială, dar că nu va suferi modificări, încă nici acuma nu se scie.

Rapōrtele desbaterilor din conferință înfățișează situațiunea cu mult mai seriōsă, decât cum s'a anunțat prin telegrame și pun în vedere crisa ministerială. Din aceste rapōrte este evident, că rezistența în partidul liberal, condusă de deputatul Iuliu Horvath, se concentrează mai ales asupra §-ului 14, conform căruia regimului îi stă în putere să mărească, ori nu contingentul recrutiilor în decurs de șase ani, după-cum vor cere impregiurările.

Rezistența puternică pare a fi muiat chiar și pe ministrul Tisza, carele după-cum se anunță din capitala regatului, ar fi hotărît a face opozițiunei o concesie în privința mult discutatului § 14. Organul d-lui Tisza „Nemzet,” sulevând aceasta cestiune, arată și modificarea, ce s'ar putea, face fără a se schimba în un mod așa de esențial, care ar recere o înțelegere și cu regimul austriac.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

Diariu despre consiliul imperial înmulțit din anul 1860 de episcopul Andreiu bar. de Șaguna.

(Urmare).

Patriarchul și-a și compus o petițe și a chemat în 28 Iunie la sine pre dișii trei episcopi și pe cei doi consilieri imperiali la consultație. Aci s'a procsit conceptul compus de cătră patriarchul sērbesc, carele numai pe episcopul Timișoarei l'a mulțamit, eară pe cealalți nici decum, pentru-că era întocmit într'un înțeles, care, după convingerea episcopilor și consiliarilor de nația română este spre vătēmarea canoanelor și a obiceiurilor, ce le-a avut nația română din vechime în viața sa din afară bisericească, și adecă conceptul sus atins cuprindea în sine 1-lea: o rugare pentru centralizația strînsă a bisericeii întregi, dela care se atârne jurisdicțiunea cea mai înaltă asupra tuturor eparchiilor și a fondurilor tuturor eparchiilor și centrului ei să fie Carlovițul și sinodul de acolo, în care sinod să se aleagă toți episcopii; a 2-a: rugare pentru ținerea

că el și astăđi își aduce aminte, cum tatăl lui în casa proprie a înfruntat pe episcopul sērb, anume Vlahovici, pentru aceea, căci a subscris instrumentul predării averei bisericesci în mâna guvernului, carele încă și astăđi ține la sine averea eparchiei lor și nu vrea, ca să o predea îndărăpt, deși eparchia a petiționat pentru aceasta. În urma acestora a diș lăudatul baron Petrino, că acei episcopi ai lor au fost mai buni, pe cari dela guvern i au căpătat, decât episcopul acela sērb, pe carele l'a trimis lor Carlovițul, de aceea lucră acuma eparchia Bucovinei de a se organiza potrivit poziției sale, ca ea să-și aleagă episcopul seu și să administreze averea religioasă, dar nu sinodul sērbesc dela Carloviț; după-ce baronul Petrino toate acestea și acestor asemenea adevăruri le-au vorbit, și-a descoperit cugetul seu și dl Andreiu Mocioni, că nația română nu se poate mulțami cu cuprinsul dișei petiții, căci dorosce a fi coordonată, dar nu subordinată nației sērbesci, și nu ca să depindă dela sinodul din Carloviț în cele bisericesci; pentru aceea a propus lăudatul domn Mocioni, că deocamdată să se ceară voia dela guvern, de a se putea ține adunarea obstească bisericească din toate eparchiile și deputații din partea preoțească și mirenească să se aleagă după numărul impopulației a fiecării eparchie. Propunerea aceasta o au primit și episcopul Bucovinei, baron Petrino și Eu, dar pa

Scirile din Praga anunță, că sesiunea dietală a Boemiei se va închide în Sâmbăta viitoare. Dieta se va mai ocupa pe statutul banței țerei; lex kviczala, și proiectul despre școlă nu se vor pertracta în această sesiune.

Luni s'a deschis dieta prusiană de împăratul Wilhelm. In vorbirea de tron s'a accentuat mai ales ingrigirea, ce li se pune în vedere deputaților pentru afacerile interne și delăturarea tuturor relațiilor încordate dintre deputați.

Deputații își vor pute împlini misiunea cu atât mai ușor, cu cât relațiile imperiului cu toate statele străine sunt bune, și împăratul în vizitele sale pe la domni străini s'a convins, că putem spera, că pacea europeană va fi menținută încă multă vreme. Bine cuvântările păcii se arată în mod eclatant în îmbunătățirea stărei economice, a industriei, și a claselor muncitoare.

Cu mare încordare se așteaptă enunțările cancelarului german, carele s'a exprimat, că e necesar, ca însuși să vorbească în parlamentul german despre afacerile esterne. Totdeodată se asigură, că principele de Bismarck a conferit mult cu deputații parlamentului asupra cestiunii coloniale și s'a exprimat, că și în această cestiune va lua cuvântul în parlamentul german.

Cu cât se apropie mai tare ziua alegerii în departamentul Senei, cu atâta mai mare și mai vehementă devine agitațiunea. Foile republicane parisiene prepară toate mijlocele spre a îndupleca pe conducătorii diferitelor partide la înțelegere și unire și astfel a asigura candidatului Jaques isbândă. O bună impresiune asupra republicanilor a făcut un articol publicat în „Jurnal de Débats,” datorit lui Iohn Lemoine, care și dă totă silința pentru a întări tabăra republicanilor. De altă parte foile boulangiste și monarchiste conjură pe toți francesii a se aduna în jurul lui Boulanger, care îi va duce la victorii, restaurând monarchia.

Mai ingrigitoare sunt scirile, ce sosesc din Petersburg. Rusia se pregătesce mereu de războiu și e remarcabil, că numai după ce pregătirile s'au efectuat, se publică în foia oficială, că se vor efectui. De astă dată se semnalază, că în urma unei ordonanțe imperiale cele 20 batalioane de apărare din Rusia europeană s'au preschimbă tot în atâtea regimente de apărare, și infanteria de rezervă s'a sporit în mod remarcabil.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Viena, 2/14 Ianuarie, 1889. În timpul din urmă se pare, că cercurile monarchiei noastre au dat cu totul uitărie dezvoltarea lucrurilor în peninsula balcanică și le au lăsat, ca ele să-și urmeze cursul lor.

În adevăr însă lucrul nu stă tocmai așa. Ori-ce mișcare și ori-ce acțiune din peninsula balcanică este urmărită cu ochi de argus, căci monarchia noastră are cele mai vitale interese în Orient și ele trebuie cu mare precauțiune câștigate, și apoi cu aceeași precauțiune păstrate.

Că la părere nu se mai fac atâtea manifestațiuni și în publicistică nu mai urmăză felu de felu de espouseuri, însoțite de comentarii, această și are cauza într-o prăcă nătorocă, ce a trebuit să o facă cercurile monarchiei noastre.

Sunt prospete, și ne aducem bine aminte de deseale călătorii ale regelui Milan la Viena, de simpatiile,

triarchul și episcopul Masirievici nu; patriarhului nu i-a plăcut nici espresia aceasta: „Kirchenversammlung” (conferința mergea în limba germană) și dicea, că o astfel de adunare nu se poate chema altfel decât „National-Congress”, căci așa stă în privilegiile nației sârbesei, dela care El (patriarhul) nu se poate abate, „căci nația l'ar ucide cu pietrii.” (Va urma.)

Mutarea bisericei.

— Anecdota populară —

Mare lucru isprăviseră nemții într'un sat din Bacica. Zidiseră adevă și ei o biserică, dar când fu gata, băgară de seamă, că nu e așezată pe loc potrivit. Ce se facă sârmăni omeni? Lucraseră atâtea amar de vreme, și acum când trebuia să se bucure de munca lor, vedură, că de ar fi zidit biserică numai cu doi stângini mai la vale, ar fi fost cu mult mai bine.

Dar nemișul e nemiș, și de vede, că a greșit ceva, nu se lasă odată cu capul, până nu-și aduce treba în brași la cale.

S'adunară dar toți nemții la biserică și se sfătuiră, că ce să facă. Unul dicea una, altul alta, dar nu sciau, cum să-și mute biserică.

Chemară în sfârșit pe un român, ca să-i învețe și să-i scotă din năcăz.

cu cari era întimpinat, și de primiriile oficiose, ce i se făceau; și tot așa de bine cunoscuți ne sunt sârbătoricii articlii ai presei noastre și sionurile ridicate regelui sârbesc pentru dăbia sa politică și pentru tăria, cu care conducea afacerile țerei, nu ca un rege constituțional, dar mai ales ca un domnitoriu autohton; căci el singur reprezenta pe Sârbia, și ceilalți bărbați erau considerați ca oameni, cari trăgeau la carul politicii regale, de voie, de nevoie.

Tote acestea fenomene politice ale monarchiei noastre, făcute cu scop d'a prinde tot mai bine în mrejă și a hotărî voința regelui în favorul politicii austro-ungare, și-au avut efectul lor, mai mult, sau mai puțin dăunos.

Partidele din Sârbia, cari n'au nutrit aceste vederi și cari alimentate de insinuațiunile meschine rusești, au început a-și accentua tot mai tare voința, și voința lor era și voința poporului, care, când e vorba d'a alege între Rusia și Austro-Ungaria, nu stă mult să cumpănască, și considerând după manifestațiunile de până acum, se aruncă orbiș în brațele pravoslăniciei, dela carea așteaptă munți de aur, și cu carea e înrudită prin sânge.

Lucrurile, pornite odată pe ogașe firăscă, și alimentate de curentul puternic, care voia cu ori-ce preț să scape Sârbia din brațele Austro-Ungariei, s'au dezvoltat cu o iuțală estra-ordinară.

Silințele regelui d'a se împotrivi curentului au rămas zadarnice, și totă dăbia sa diplomatică, din care făceau paradă mai ales foile maghiare, n'a fost în stare nici măcar să vindece marginile ranei.

Bărbații de încredere ai regelui, de tot pușini, au fost delăturați, perțându-și simpatiile poporului, și căduți odată dela putere, le-a fost imposibil a mai lua frânele guvernării în tumultuoșele scene, ce se perondaau des.

În fața acestei situațiuni critice, regele a căutat să lovască cuiul în cap, și sub pretext, că neisbânda politicii sale provine din pricina reginei, la picioarele căreia se asterneau toți, ale căror simțăminte băteau pentru Rusia, și sub alte pretexturi, puțin motivate, a cerut divorț.

S'a făcut și acest nenorocit pas. Ca jertfă a tragediei a picat regina, căreia nu i-a rămas alta, decât să și ia ce are, și să plece în lume.

Momentul însă pare a fi fost de tot rău ales; căci lucrurile acestea s'au petrecut, pe când spiritele erau mai agitate și în loc să aibă isbânda visată, au avut efectul contrariu: ex regina sârbătorită prin Rusia în mod oficios și partidele, respective aderenții ei, s'au întărit, și cu putere covârșitoare și-au continuat lucrările.

Nu e mirare deci, că regele slăbit în hotărîrea voinții sale a făcut ultimul pas: a cedat, a chemat bărbați din toate partidele, și-a formulat o nouă constituțiune.

Cu noua constituțiune lucrurile nu s'au schimbat; din urnă a ieșit aleși la marea scupcină tot bărbați cu vederi protivnice, și după anularea alegerilor prime, la a doua alegere, voința poporului s'a manifestat și mai puternică în acest sens.

Radicalii sunt la putere, regelui i-a rămas: să se acomodeze situațiunii, ori să-și dea demisiunea.

Varietăți.

* (Distincțiune). Maj. Sa monarchul s'a îndurat prea grațios a oferi generalilor adiutanți F. m. l. Eduard conte Paar și Leonida bar. de Popp,

și românul veni bucuros. La sosirea lui nemții nu mai sciau, ce se facă de bucurie; vedeau ei, că românul a pățit multe pe lumea asta și de bunăsamă va scii să-și scape și pe ei de năcăz.

Românul vedând, ce e pofta nemților, după ce se mai întorse în sus și jos pe lângă biserică, și se cătră nemți:

— Pretinilor, biserică vastră trebuie mutată chiar cu doi stângini mai la vale; de veți face, cum ve spun eu, îndată o și puteți muta.

— Cum scii d-ta, pretine, ori și ce te ascultăm numai ca să putem muta biserică.

— Bine, și se românul, uitându-se la cojocul cel nou nou, cu care era îmbrăcat chinezul nemțesc; etă până aci trebuie mutată biserică. Vom pune aci semn cojocul chinezului, apoi voi ve dați toți de lăturea cealaltă a bisericei, și care cu ce puteți, unii cu pari, alții cu mâni și cu umerii să împingeți biserică până la locul, unde va sta cojocul.

— Drept are, strigară nemții, apoi luară cojocul chinezului, și l' detersă românului, care îl puse pe locul, până unde trebuia să împingă nemții biserică.

Și se apucară, Dămine, nemții de lucru. Care cu pari, care cu mâni și cu umerii se puseră în partea din sus a bisericei și toți împingeau de biserică, încât de ostentă curgeau sudorile pe ei ca apa.

celui dintăiu coroana de fer classa I și celui de al doilea decorațiunea de războiu classa a II-a; totdeodată a încuviințat bar. Leonida de Popp a purta ordul străin crucea mare pentru merite.

* (Balul reuniunii femeilor române de aici.) Pentru progresul nostru cultural, ce a luat avânt puternic mai ales în ce privește creșterea fetițelor noastre în spirit național, fără îndoelă au un merit nedisputabil mai ales dăminele noastre din Sibiu, și acestei împregiurări nu odată am dat espresione în colonele diariului nostru, și cu plăcere o constatăm și de astădată. Dăminele prin o lucrare neobosită, într'un timp relativ foarte scurt, au scit acura un capital frumos, și respective, au scit pune basa unei școlă române de fetițe, ce astăzi se poate privi ca o fală a națiunii.

Dar alătura cu progresele pe terenul instrucțiunii naționale, a scit să ne ridice și valoarea socială, căci încă dela începutul constituției reuniunea în tot anul a arangiat și un bal, a cărui venit însemnat, din an în an a înmulțit capitalul reuniunii. A mărît însă acest bal cu deosebire capitalul nostru moral, ocupând locul cel de frunte între balurile de elită. Avem cele mai bune speranțe, că și balul din acest an va avé tot rezultatul favorabil din trecut în toate direcțiunile, și ceea-ce ne face, ca să revenim asupra lui, e împregiurarea, ca să atragem atențiunea onoratului public mai ales asupra scopului, ce se urmărește.

Ca petrecerea încă să fie pe cât se poate de plăcută, după-cum aflăm, comitetul arangiatoriu s'a ingrigit, ca în pauză 12 tineri de ai noștri să jöce în costum național „Romanul” și „Bătuta”.

* (Princesele muntenegrene în Viena.) Ambasadorul rusesc din Viena, principele Lobanow, a făcut o vizită princeselor Milița și Stana, ficele principelui Nicolau de Muntenegru, cari în urma unei invitațiuni a țarului călătoresc la Petersburg. Maj. Sa monarchul nostru încă l'a făcut vizită, mai înainte însă ministrul de esterne, cont. Kálnoky, a conferit cu ministrul muntenegren, Bozo Petrovici.

* (Logodne princiare și cununii.) Mostenitorul din România, precum se anunță, se va încredința cu o fică a mostenitorului de tron al Angliei. Principele Alfonso de Bavaria s'a încredințat cu princessa Louisa de Orleans. — În luna lui Iuliu a. c. se va serba în Petersburg actul cununiei marelui duce Paul Alecsandrovici de Rusia cu ficea cea mai mare a regelui din Grecia.

* (Convenția turco-sârbă.) La 4 Septembrie, 1886, se încheie un arangiamet provisoriu consular între guvernul otoman și cel sârbesc, cu privire la stabilirea de consulate în țările lor. De atunci până aci, dl Novacovici, ministrul Sârbiei la Constantinople, se silise să dobândască consimțământul sublimei Porți pentru încheierea unei convențiuni consulare definitive cu Sârbia.

Demersurile ministrului au ajuns la un acord complect cu guvernul otoman și M. S. Sultanul a promulgat o iradea, care aprobă convenția consulară elaborată între dl Novacovici și Said-pașa, ministrul afacerilor străine. Convențiunea aceasta, care se compune din 40 articole a fost iscalită de părțile interesate zilele acestea. Astfel într'un timp mai scurt decât doi ani, ministrul Sârbiei a isbutit să încheie cu sublima Poartă trei convențiuni: a tractatului de comerț, aceea relativă la junctiunea drumurilor de fer și în sfârșit convențiunea consulară definitivă; scrie „Cur. Fin.”

Până-ce împingeau nemții biserică, românul nostru se socotî una și bună: luă cojocul, ce era pus ca semn, până unde să mute nemții biserică, și puse frumușel subsuoră și pe aci și-e drumul. N'a dis nici sănătate bună, nici n'a așteptat să i mulțămască pentru sfat.

Nemții împingeau și împingeau de biserică, de-ți părea, că o să-și apuce nu sciu ce, până ce unuia mai înțelept dintre ei i plesni în minte să se ducă să vadă, cât de departe au mutat biserică și că mai au ore mult până ajung cu ea la cojocul chinezului.

Când vedu nemișul, că cojocul nu e ca'n palmă, strigă:

Stați, fraților, stați! Stați, că suntem gata, am mutat biserică destul, ba încă prea mult, căci am pus-o chiar pe cojocul chinezului.

Toți nemții alergară să vadă și când colo într'adevăr era biserică mutată chiar preste cojoc, adevă cu ceva mai departe de semnul pus de român.

P. Stoica.

* (Tempestate). Din București se semnalază, că în urma unei fușturături de zăpadă, carea a ținut doue zile în continuu, rețelele drumului de fer sunt înecate în zăpadă și comunicațiunea întreruptă.

*) **Érași convențiunea comercială cu România.** De nou s'a lătit vestea, că pertractările pentru încheerea convențiunii comerciale cu România se vor relua în cel mai apropiat timp. Cel puțin așa afirmă mai multe ziare. Că vor fi și adevărate afirmațiunile acestor ziare, viitorul singur e în stare a ne spune, după-ce toate scirile de până acum în aceasta privință au fost desmințite. De astădată dăm publicului scirea din ziarul „Românul”, că dl Tit Maiorescu va pleca la Viena pentru încheerea convențiunii comerciale cu Austro-Ungaria.

* (Invitare.) Tinerimea română din Cojocna va arangia în 8 Ianuarie st. v. 1889 o producțiune de declamări și cântări naționale, împreună cu joc, în folosul fundațiunii școlarilor sâraci, — la care cu totă onoarea invită pe toți, cari se interesază de sorțea, și cultura poporului român.

Programă:

1. „Cuvânt de deschidere“ de Teodor Ciortea paroch.
 2. „Haidați frați într'o unire“, poezie cântată de corul tinerimei.
 3. „Sun român“ p. de Vulcan, declamată de Vasiliu Bojan.
 4. „Românul“, p. de Marienescu, declamată de Maria Moldovan.
 5. „Călătorul și sufletul“, p. declamată de Susana Raț.
 6. „Nemul românesc“, p. declamată de Ioan Raț.
 7. „La România“, poezie cântată de corul tinerimei.
 8. „Căpitanul Romano“, p. declamată de Ioan Căprescu (Chesches).
 9. „Șerpele și Matca“, p. declamată de Susana Suci.
 10. „Toma lui Mos“, p. declamată de Ariton Căprescu (Chesches).
 11. „Trei colorul“, p. cântată solo de Maria P. Chira.
 12. „Sila“, p. declamată de Victoria Nemeș.
 13. „Fata dorobanțului mort“, p. declamată de Susana Cojocnean.
 14. „Tudor“, poezie cântată de corul tinerimei.
 15. „Sergentul“, p. declamată de Vasiliu Moldovan.
 16. „La armata română“, p. declamată de Ana Raț.
 17. „Țiganul împărat“, p. de Speranță declamată de Nicolae Raț.
 18. „Vrăbiuța de pe deal“, p. cântată solo de George Cojocnean.
 20. „Florea Curcanul“, p. declamată de Gligoraș Raț.
 21. „Bătrânul“, p. declamată de Ioan F. Raț.
 22. „Incredete în tine române“, p. declamată de Ioan Moldovan.
- Vorbire de încheerea producțiunilor de George Prigónă învățătoriu. Urmăză apoi petrecerea cu jocurile naționale: Călușeriul și Bătuta — și joc liber.

La o oră după m. nopții cină comună. După cină érași joc liber până dimineța la 5 ore. Cojocna, în 30 Decembre, 1888.

Oferte marinimose se primesc cu bucurie și se vor publica pe cale ziaristică.

Pentru comitetul arangiator

George Prigónă,
dascăl și arangiator.

* (O biserică în flacări.) În noaptea zilei a treia de Crăciun, după-cum i se scrie ziarului „Neue Fr. Presse“ a ars întreg mobiliariul foarte bogat al bisericei „Trei Ierarchi“ din Iași. Numai móscele sf. Paraschiva, cari au fost depuse în un sciriu de argint, au rămas nevătămate, deși sicriul în parte s'a topit. Focul s'a escat, după-cum se crede, din o candelă, care a fost lăsată aprinsă preste noapte. Că în biserică e foc, numai dimineța s'a observat, când a voit eclisierul să o deschidă. Atragem atențiunea preoților nostri asupra casului acestuia, ca din el să ia învățătură, să nu lase vre o lumină ori candelă aprinsă în biserică, ci să fie cu mare grijă, ca nu cum-va să se pomenească într'o bună dimineță, că hainele, cărțile și tot ce se află în biserică, sunt numai scrum și cenușă.

* (Calea vicinală Sibiiu-Făgăraș.) Adu-narea comitatensă a comitatului Făgăraș din 15 l. c. n., carea a fost foarte bine cercetată, a votat în unanimitate și în viu entusiasm suma de 700.000 fl. pentru construirea liniei de fer vicinale Sibiiu-Făgăraș.

* (Calea ferată Brașov-Treiscaune.) Comisiunea însărcinată cu această afacere, în urma unei dispozițiuni a ministrului unguresc de comunicațiune, a ținut o ședință, în care cu mici modificări s'a primit traseul plănuit pentru comitatul Treiscaune. O esențială modificare s'a făcut la Baratuși, Tomaifaleni și Zabala, având a se face stațiunea lângă sat, ér nu lângă délul Zabalei. În Chezdi-Oșorheiu, pentru a se evita esproprierea și dărimarea de case, stațiunea are să se facă la capătul sudic al orașului. Inspectarea administrativă a distanței va fi pe la mijlocul lunii Ianuarie. Ca un argument tehnic pentru o mai însemnată subvenționare din partea statului e de amintit, că din punct de vedere militar se cer șini grele de 23 chilgr. de metru, ér nu de 20 chilgr., și că stațiunile au să se așeze într'o lungime de 400, ear nu de 300 metri; scrie „Gazeta Transilvaniei.“

* (Societatea ungară etnografică.) Paul Hunfalvy ca președinte și Anton Hermann ca secretariu a adresat un apel pentru formarea unei soci-

etăți etnografice ungare. Scopul ei este între altele a studia originea, formarea, dezvoltarea și amestecul popórelor patriei, caracterul lor etnic și antropologic, dezvoltarea spirituală și modul vieții. Constitu-irea va avé loc în 27 l. c., la 11 oare a. m. în localitatea Academiei.

* (Complot contra principelui bulgar.) După-cum se anunță din B.-pesta, în Sofia s'a descoperit o conspirațiune contra principelui bulgar. Numărul celor, cari au jurat mórtea principelui e de 4 persoane. Procurătura din Sofia deși a pus mâna pe ei, lucrul se ține secret, spre a nu se provoca inscenări.

* (Timpul.) De astădată nu putem vorbi de „gerul bobotezii“, care e presemn de vară bună și bogată. Timpul e môle, atmosfera plăcută ca în zilele de primăvară!

* (Arestarea socialiştilor.) Poliția din Viena a arestat în săptămâna trecută în suburbiile vestice un mare număr de socialiști, între ei se află și conducătoriul renumit al lucrătorilor, Becker.

* (Bugetul rusesc.) Bugetul rusesc pe anul 1889 arată următoarele cifre: ordinariu 861.313,221 ruble ca percepțiuni și 856.805,084 ca erogate. La extraordinarii: 29.698,845 venite și 34.206,982 cheltueli. Venitele și spesele totale bilanțéază cu 895.161,810 ruble. Cheltuelile pentru datoria statului sunt statortite cu 15.370,633 ruble mai puțin.

* (Têrgul de rimători dela Severin.) Direcțiunea acestui têrg publică situațiunea pe ziua de 16 Decembre. După acesta situațiune rimătorii, intrați în têrgul dela 1 Aprile până la 16 Decembre 1888, ating cifra de 14832. Din acestia 1565 s'au vëndut în interiorul țerei; 6576 s'au esportat în Austro-Ungaria; 47 a fost uciși, ear restul de 6644 rimători a rămas în sălașe.

Prețurile sunt în urcare, variind între 80—85 bani chilogramul. Sănătatea vitelor este escelentă, și este de remarcă, că dela 1 Aprile până acum nu s'a manifestat nici un cas de bólă.

* (Canalul Panama.) O telegramă din Washington aduce următoarea scire amenințătoare din partea noului continent: Senatul statelor unite ale Americii, într'o ședință secretă, a primit cu 49 voturi contra 3 o moțiune, după care guvenul Uniunii va privi ori-ce legătură ori control a unei puteri europene asupra ori-cărui canal de navigațiune după istmul Doric ori din America centrală ca o amenințare a intereselor și propășirei Uniunii. Președintele republicii este rugat a aduce la cunoscință guvernelor europene această rezoluțiune.

* (Decret.) Monitorul oficial din România publică decretul, prin care se deschide ministeriului de finanțe un credit de 26,000,000, pentru plata imediată sau cel mult în termen de șese luni a biletelor ipotecare, esmise în virtutea legii din 12 Iunie, 1877.

* (Turnul Eiffel.) După-cum scriu ziarele franceze, este aproape gata, dar la vedere arată o înclinare îngrititoare spre o parte. Prin măsurați minuițioase însă s'a delăturat ori ce îngrigire; aca colosalului turn nu se abate de loc dela linia verticală.

* (Clocirea ouălor.) Unul din cetitorii jurnalului de agricultură practică din Francia întrebă direcțiunea acelei reviste, de ce mai totdeuna nu reușesce să scótă pui de pasări, că mereu puii mor în ouă, sau chiar în momentul, când sunt aprópe de a eși din găóce? Nu cumva să fie cauza acestui accident vânturile țerei? — Răspunsul dat e următoriu: Până acum nu s'a aflat dacă vânturile violente, furtunile, au vr'o influință, și pot aduce vătémare ouălor în clocire; se póte că comoiunile violente să ucidă sémênța oului clocit de 8 ori 9 zile, dar nici-odată nu s'ar crede că furtunile să omóre puil aprópe de scos. Mai de grabă s'ar crede, că puil în momentul eșirei din găóce móre din cauza năbușelei, a lipsei de aer respirabil și de rēcóre: probă clocirea artificială, unde puii mor de mare căldură și lipsă de aer curat, mai rece, aprópe de finitul clocirei. Prin urmare, cuibariul, trebuind să fie mai puțin cald în momentul eșirei puilor din ou, e bine a pune în toiul verei sub oue earbă coșită de curénd, urzici sau brazde proaspete. — Acesta recomandăție e foarte naturală și întocmită pe experiență: că la scóterea puilor o mare căldură se produce, care trebuind a fi înlăturată, vin în ajutoriu erburile próspete, cari absorbind căldura se usucă, ear puilor le dă în schimb rēcórea lor.

* (Somnul pescilor.) Unul din naturaliști, și anume englesul Carter, a făcut, nu de mult, cercetări foarte interesante asupra somnului pescilor. El află, că printre pescii, cari trăesc în apele dulci d. e. crapul, linul, precum și alți pesci, dorm periodic ca și celelalte animale de pe uscat. Tot astfel și mulți pesci de mare sunt cuprinși mai mult sau mai puțin de somn. Carter arată mai departe, că știuca nu doarme mai de loc sau de tot rar. Schim-

bările meteorologice au mare influență asupra somnului pescilor. Ei dorm tot atât de bine ziua, cât și nóptea.

Bibliografie.

A apêrut „Transilvania“ Nr. 1—2 din 1—15 Ianuarie, 1889, cu următoriu sumariu: Cincispre-șede ani din activitatea Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român. (fine). — Familia la diferite popóre. — Bibliografia ca recensiuine. — Sciri dela scóla superióră de fete cu internat, înființată de cătră Asociațiunea transilvană. — Literatură. — Procese verbale ale comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luate în ședințele dela 1 și 6 Decembre n. 1888, și 4 Ianuarie n. 1889. — Necrológe. — Bibliografia. — Posta redacțiunii — Anunčiu de prenumerațiune.

— A eșit de sub tipariu în broșură separată discursul d.-lui Eugen Brote, președintele „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“, în care discurs s'a tractat despre „Ținerea vitelor.“ Acesta broșură, se recomândă de sine prin cuprinsul seu instructiv. Prețul unui esemplariu 12 cr., și se află de vëndare în Sibiu la „Institutul tipografic.“

Din public*).

O întrebare.

Subscrisul am primit însărcinarea din partea mai multor tineri, cu cari acuma-i anul am fost membri ai reuniunii, și cu cari am fost înființat și susținut pe spesele nóstre proprii: „Corul reuniunii sodalilor români“ din 8 Decembre 1887 n. până în 10 Martiu 1888, n., în care își am și dat petrecere colegială împreună cu joc în sala dela „Grand-Bierhalle“. La această petrecere a intrat la cassă suma de 50 fl. 50 cr.,***) din care subtrăgându-se spesele de 27 fl. 69. cr. a rămas un venit curat de 22 fl. 81 cr., care sumă a fost hotărîtă a se depune la vr'o bancă și numai spre folosirea corului a se întrebuintă, ceea-ce nu s'a făcut până în ziua de astăzi.

Îndată după această petrecere, escându-se órecari neînțelgeri s'a sistat corul, ba partea cea mai mare ne-am șters cu totul din reuniune, și așa a rămas ca cei, cari se sterg să-și primescă înapoi partea sa cheltuită pentru cor.

Subscrisul și încă unul, care deja a părăsit Sibiiul, am fost chiar în persoană la dl președinte al reuniunii, dânsul ne-a dat dreptul a pretinde fie-care partea sa din fond, dară până în ziua de astăzi a rămas lucrul nerealisat.

Deci îmi permit în numele mai multora a în-treba pe prea on. comitet al reuniunii: că ce este cu fondul, și pe când vom putea primi fiesce-care partea sa cuvenită.

Noi ne-am decis ca din partea nóstră voim a cumpéra cărți și recuisite pentru școlarii sârmani din suburbiul inf., Pórta Turnului.

Sperez, că prea on. comitet al reuniunii va dispune de astădată de timp și va regula afacerea acesta cât mai curénd.

Pe lângă care rămân al preanonoratului comitet: În numele mai multora:
Ilie Stanciu.
fost notariu al corului.

*) Pentru cele publicate sub rubrica acesta redacțiunea nu e responsabilă. Red.
**) A se vedé „Telegraful Român“ Nr. 24 din 1888.

Loterie.

Mercuri în 16 Ianuarie, 1889.

Sibiiu: 9 56 32 90 58

Bursa de Viena și Pesta.

Din 15 Ianuarie 1889

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	101.55	101.70
Renta ung. de hârtie	93.75	93.95
Renta de aur austriacă	141.65	141.50
Imprumutul druzaurilor de fer ung.	144.50	144.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	98.80	99.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	118.—
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	116.80	116.50
Obligațiuni urbariale ung.	104.—	104.—
Obligațiuni urbariale ung. cu sorți	104.—	104.—
Sorți unguresți cu premii	131.25	130.50
Sorți de stat dela 1860	141.50	141.—
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—	101.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	831.—	823.—
Obligațiuni de credit austr.	312.30	313.20
Galbin	5.68	5.63
Napoleon	9.54	9.52
100 marce nemșeci	59.12	59.15
London pe (poliță de trei luni)	122.70	120.80

Nr. 1213—1888.

[1] 2—3

Sz. 81/889 plg.

[2] 2—3

EDICT.

Ana Bastea marit. Stangu, carea de 4 ani a parasit cu necredinta pe legiuitul ei sotiu Nicolae Stangu, ambii de religiunea gr. or. si din Cincul mare, fara a se sci ubicatiune ei, se provoca prin acesta, ca conform ordinului Prea Venerabilului Consistoriu archidiececan dto 22 Novembre a. c. Nr. 5938. ase presenta inaintat subseminatului oficiu protopresbiteral, in termin de 3 luni de zile, computate dela prima publicare a acestui edict, pentru ca la din contra in procesul divortial incaminat din parte sotului ei Nicolae Stangu, se va procede dupa prescisele § 123 din procedura judecatoreasca in cause matrimoniali.

Agnita, 20 Decembre, 1888. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita Sabin Piso, prot.

Sz. 43/1889 polg.

[3] 2—3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi királyi törvényszék által közhírré tétetik, hogy Grof Haller János, Grof Kálnoki Félix, Guténau Nándor és Guténau Károly birtokosok által beadott kereset folytán Hévíz község italmérsi jogának arányosítása megengedhetősége és az arány kulcs megállapítása feletti tárgyalási határnapul 1889 évi Márczius 26-ik napjának dél előtti 9 órája Hévíz község házához tüzetik ki, mely határnapra az összes érdekeltek a birtokrendezési utasítás 15 §-a szabványaira való figyelemzetéssel azzal idéztetnek meg, hogy a keresetek a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszéknél valamint Hévíz község elöljáróságánál megtekinthetik.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1889 január 7-én tartott üléséből. Nagy Lajos, elnök. Zöld Gábor, jegyző.

Hirdetmény.

A mihályfalvi általános tagosítási ügyben az előmunkálatok megkezdésére u. m. képviselőlet rendezése, mérnök választás és a költségelőirányzat elkészítése végett a határnapot 1889-ik évi február 18 án d. e. 11 órára tűzöm ki, Mihályfalva

községébe a községi iroda helyiségébe, a melyhez összes érdekeltek hirdetményileg azon figyelemzetéssel hívom meg, miszerint egyik vagy másik meg nem jelenése a tárgyalás folyamatát meg akadályozni nem fogná. Erzsébetváros, 1889 január 9. A királyi törvényszék kiküldött bírāja Kelemen, eljáró bíró.

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminent și gust bun la espozițiunea regnicolă din 1885 din Budapesta, distins cu medaila cea mare a espozițiunii.

In Budapesta, strada Váci, Nr. 17.

Recomand obiectele necesare pentru ajustarea bisericilor și capelelor cu cele ce sunt abundanță provădūt in pentru prețurile cele mai moderate, și lucrute cât se poate mai frumos: Anume:

Odăjii felon și altele după ritul greco-oriental.

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Stindarde pentru pompieri, copii de scoală, reuniuni industriale, reuniuni de cântări și reuniuni de înmormântare.

Statue, polican-dre, potire și chipuri sfinte sfeșnice pentru altariu și de părete, candelă. Iconostase, chipuri pentru frontariu. În mormântarea Domnului, etc. etc.

Primece repararea hainelor vechi precum și aurărirea și argintărirea pe lângă prețuri moderate.

Cusături cu aur, argint și mătasa și haine bisericesci, cusute cu fir de aur, argint și mătasa.

Dantele bisericesci. Învălițoare de prestol. Mărfuri bisericesci. Damaste etc.

Punctualitatea mi o pot adeveri prin mai multe sute de epistole de recunoștință.

Cataloge de prețuri la dorință trimis libere de post-port.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1888.

Table with multiple columns showing train routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.), train types (Tren de persoane, Tren accelerat, etc.), and departure times. Includes sub-tables for routes to Sibiu, Arad, and other regions.

Picături de stomach Mariazeller, care lucră de minune în contra tuturor boalelor de stomach. Advertisement for stomach medicine with a small illustration of a person and text describing its benefits.